

[Gerda Mundt.]

sige et Par Ord om Sønderjylland. Der foreligger her en Opgave, som burde kunne løses, uden at der kommer Politik ind i det, i hvert Fald i mindst mulig Grad, og det mener vi i Grunden ogsaa fra alle Sider. Jeg vil gerne have Loy til at understrege det, der blev sagt f. Eks. af min Partifælle, det ærede Medlem Hr. A. Svensson, at uanset hvad vi Danske ellers kan være uenige om, skulde vi i hvert Fald kunne være fælles om at staa Vagt ved vort Lands Sydgrænse; og jeg kan roligt sige, at de samme Toner lyder fra alle andre Sider i denne Sal; jeg vil nævne vor højtærede Formand, Hr. Hans Rasmussen, som i Foraaret holdt en stor Tale i Odd-Fellow Palæet, hvori han kraftigt og klart advarede Mindretallet mod at misbruge de danske Love paa en Maade, som laa uden for Forudsætningerne. Sandheden er den, at Sønderjyllands Befolkning, der for Øjeblikket er trykket af økonomiske Vanskeligheder, paa adskillige Punkter føler sig svigtet af den danske Administration og den danske Regering. Det er deres Opfattelse, at vi svigter dem, og at vi lader Mindretallet dernede faa for frit Spil. Tallene for det sidste Valg viser, at der er en ikke saa lille Fremgang for Tyskerne, og det er en alvorlig Sag; det er nødvendigt, at vi ser Sagen i Øjnene, saaledes som den er. Jeg vil her særlig pege paa eet Punkt, efter min Mening et meget vigtigt Punkt, nemlig Kampen om Børnene. Børneantallet i de tyske Privatskoler stiger baade i Tal og Procent. De Tal, jeg her nævner, har jeg fra Sprogforeningens sidste Aarsberetning, jeg vil kun nævne to Rækker Tal fra 1924 og 1934. I 1924 var der 24 736 skolepligtige Børn i Sønderjylland, af dem var 21 912 danske, og 2 824 gik i tyske Privatskoler, det var 11,4 pCt., som gik i tyske Skoler. Ti Aar efter skulde man tro, at Børneantallet i de danske Skoler var steget og Børneantallet i de tyske Privatskoler var taget af, men man ser lige det modsatte. Det samlede Børneantal var i 1934 steget til 25 825, og det viser sig, at hele Stigningen, ja, mere end Stigningen, er faldet paa de tyske Skoler; i de danske Skoler var der 21 892 Børn og i de tyske Skoler 3 933, der var 15,2 pCt., som gik i tyske Privatskoler, det vil sige, at medens Børneantallet i de danske Skoler var aftaget med 130, var det i de tyske Privatskoler steget med 1 109.

Det er en meget betænkelig Udvikling, og jeg tror ikke, den danske Administration her er helt uden Ansvar. Det drejer sig jo nemlig ikke om Børn, som er tysktalende

i Hjemmet, men det drejer sig for største Delen om dansktalende Børn, og det er den tyske Kulturpropaganda, som har faaet disse Tal til at stige, men det rammer ogsaa dansk Administration, naar man med Rette dernede siger, at de tyske Privatskoler i mange Tilfælde har gode Bygninger, nyt Inventar og Bogmateriel, medens vore Skoler er gamle og daarligt vedligeholdt, har daarligt Materiel og slidte Bøger. Jeg hørte for nylig, for at nævne et bestemt Eksempel, om en Stationsby med en Skole, hvor der var 160 Elever, men hvor der ingen Gymnastiksal var. Forældrene ønsker i høj Grad baade Gymnastiksal og Sløjdløkkale i Forbindelse dermed, men Kommunen kan ikke løse Opgaven alene, til Trods for at Kredslægen og Skolekonsulenten i høj Grad anbefaler det. Der er paa samme Sted en tysk Privatskole med ca. 25 Elever, og der er stillet i Udsigt, at hvis denne tyske Privatskole kunde faa 10 Elever til, vilde den faa en ny Skole med Gymnastiksal o. s. v. Min Hjemmelsmand siger udtrykkeligt: Vi vil ikke have nogen tysk Skole, men hvorfra kan vi faa Hjælp? Og fra flere andre Sider, som jeg kan nævne, har jeg faaet lignende Udtalelser. Det er ikke underligt, at alle Forældre gerne vil give deres Børn den bedste Uddannelse, men vi maa paa dette som paa alle andre Omraader give Sønderjylland en Særstilling. Der maa ikke bydes danske Børn i Sønderjylland ringere Kaar i danske Kommuneskoler end i de tyske Privatskoler, og jeg vil bede den højtærede Undervisningsminister om at tage dette Spørgsmaal op til nøje Undersøgelse.

Der er et Punkt inden for Børneværnenes Arbejde, som jeg gerne vil henvende mig til den højtærede Socialminister om. Under den Værgeraadsløvs, der gjaldt fra 1923 til 1933, var det saadan, at naar et Barn eller en ung kom ind under Særfor-sorg, havde det ikke længere noget med Værgeraadet at gøre og heller ikke paa det vanskelige Tidspunkt, naar der var Tale om at forlænge Forsorgen for den unge, naar vedkommende fyldte 18 Aar. Nu er det saadan, at i Københavns Børnenævn har vi overordentlig mange, og jeg kan godt sige temmelig vanskelige Sager, hvor vi maa tilsige Forældrene, naar Børn som allerede er under Aandssvageforsorg, er op imod de 18 Aar, og hvor vi med eller mod, meget ofte mod, Forældrenes Vilje skal forlænge Forsorgen. Det kan jo ikke undre, at Forældrene ogsaa ofte er svagt begavede, og at det er meget vanskeligt at faa dem til at forstaa, at det er til Barnets Tarv.